

A

a braccia aperte | z rozpostartymi ramionami

a cavallo fra qc e qc | na przełomie czegoś i czegoś

a sfondo [+aggettivo] | o jakimś charakterze/podłożu

a sua volta (pl. a loro volta) | z kolei

a tutela di qc/qn | na rzecz ochrony czegoś/kogoś

a distanza | na odległość

a metà di qc | w połowie czegoś

a poco a poco | stopniowo, powoli

a.C. (avanti Cristo) | *dosł.* przed Chrystusem, *też:* p.n.e. (przed naszą erą)

abbandonare qc/qn | porzucać, opuszczać coś/kogoś

abbandonato | porzucony

abituato a qc/qn/a fare qc | przyzwyczajony do czegoś/kogoś/robienia czegoś

accorgersi di qc/qn (p. pass. accorto, p. remoto io mi accorsi, tu ti accorgesti) | orientować się, zdawać sobie sprawę z czegoś/kogoś

acquistare qc | nabywać, kupować coś

ad alta voce | na głos

addirittura | wręcz

affatto | wcale

affiancarsi a qc/qn | *dosł.* stawać obok czegoś/kogoś

affiorare da qc | wyłaniać się skądś

affondare in qc | zatapiać się w czymś

affrontare qc/qn | stawiać czoła czemuś/komuś, mierzyć się z czymś

aggiornare qc | aktualizować coś

aggiungere qc a qc (p. pass. aggiunto, p. remoto io aggiunsi, tu aggiungesti) | dodawać coś do czegoś

al pari di qc/qn | na równi z czymś/kimś

al tramonto di qc | u schyłku czegoś

all'epoca | wtedy, wówczas

all'incirca | około

alla brace | z grilla

alquanto | nader, wielce

alti e bassi | wzloty i upadki

altrove | gdzie indziej

ambientale | środowiskowy, ekologiczny

andare al di là di qc | przekraczać coś, wychodzić poza coś

appartenente a qc/qn | należący do czegoś/kogoś

appena | zaledwie

arduo | trudny

arretrato | przestarzały, zacofany

arricchire qc/qn (io arricchisco) | wzbogacać coś/kogoś

assaggiare qc | próbować, posmakować czegoś

assai | bardzo

assillante | dokuczliwy, dręczący

associare qc/qn a qc/qn | powiązywać coś/kogoś z czymś/kimś

assolvere alla funzione di qc (p. pass. assolto, p. remoto io assolsi, tu assolvesti) | pełnić funkcję czegoś

assomigliare a qc/qn | przypominać coś/kogoś, być podobnym do czegoś/kogoś

assorbire qc (io assorbo/assorbisco) | wchłaniać coś

attratto da qc | przyciągnięty czymś

attuare qc | wdrażać coś

umentare | wzrastać

avvenire (aus. essere, solitamente 3 persona sing. e pl. avviene, avvengono, p. remoto avvenne, avvennero) | wydarzać się

avvincente | wciągający

B

battersi per qc/qn | bić się, walczyć o coś/kogoś

bensi | ale (spójnik poprzedzony zdaniem przeczącym, p.es. non vive a Milano, bensì a Roma)

bucarsi | dziurawić się

C

cadere nell'oblio (aus. essere, p. remoto io caddi, tu cadesti) | popadać w zapomnienie

capitare (aus. essere, solitamente 3 persona sing. e pl.) | zdarzać się

chiarire qc a qn (io chiarisco) | wyjaśniać coś komuś

chino | pochylony

chiunque | ktokolwiek, każdy

collegare qc a/con qc | łączyć coś z czymś

collocarsi al primo (secondo, terzo) posto | plasować się na pierwszym (drugim, trzecim) miejscu

colmare qc | wypełniać, uzupełniać coś

coloro che | ci, którzy

colpire qc/qn (io colpisco) | uderzać (w) coś/kogoś

coltivabile | uprawny, orny

coltivare qc | uprawiać coś

combinare qc con qc | łączyć coś z czymś

come se [+ congiuntivo imperfetto o trapassato] | jak gdyby

commettere un errore (p. pass. commesso, p. remoto io commisi, tu commettesti) | popełniać błąd

competere con qc/qn | konkurować z czymś/kimś

comune | powszechny

con il fiato sospeso | z zapartym tchem

con largo anticipo | z dużym wyprzedzeniem

concordare con qc/qn | zgadzać się z czymś/kimś

conficcato in qc/qn | wbity w coś/kogoś (głównie o ostrych narzędziach, przedmiotach)

consecutivo | kolejny, pod rząd

consentire a qn di fare qc | pozwalać komuś na zrobienie czegoś

considerevole | znaczny

contadino | wiejski

contare | liczyć

contribuire a fare qc (io contribuisco) | przyczyniać się do czegoś

convenire a qn di fare qc (in questo significato solo 3 persona singolare e plurale: conviene, convengono, aus. essere, p. remoto convenne, convennero) | być korzystnym, opłacać się komuś coś zrobić

convincente | przekonujący

corrispondere a qc (p. pass. corrisposto, p. remoto io corrisposi, tu corrispondesti) | odpowiadać czemuś

costretto a qc/a fare qc | zmuszony do czegoś/do robienia czegoś

crescere a vista d'occhio (aus. essere, p. pass. cresciuto, p. remoto io crebbi, tu crescesti) | rosnać w oczach

crollare in testa a qn | zwałać się, spadać komuś na głowę

D

da non perdere | nie do przeoczenia, nie do stracenia, nie do przegapienia

da un lato... e dall'altro... | z jednej strony..., z drugiej...

dal momento che | ponieważ

dare per certo qc | przyjmować coś za pewnik

dare una dritta a qn | dawać wskazówkę, odpowiedź komuś

darsi per vinto | dawać za wygraną

denso di qc | pełen czegoś

derivare da qc/qn | pochodzić od czegoś/kogoś

detenere il primato per qc (io detengo, p. remoto io detenni, tu detenesti) | zajmować pierwsze miejsce pod względem czegoś, bić wszelkie rekordy w czymś

di altrettanta importanza | tej samej wagi, tak samo ważny

di approfondimento | informacyjny, dotyczący aktualnych wydarzeń (np. program, artykuł)

di costume | obyczajowy

di diritto | z zasady

di fianco a qc/qn | obok czegoś/kogoś

di fiducia | zaufany

di professione | z zawodu

di tutti i tempi | wszechczasowy

dilettantistico | amatorski

dimostrare qc a qn | udowadniać coś komuś

diretto | bezpośredni

diretto a fare qc | ukierunkowany na robienie czegoś

disabitato | niezamieszkały, opuszczony

disfarsi di qc/qn | pozbywać się czegoś

dissipare il dubbio | rozwiewać wątpliwość

distinguersi per qc (p. pass. distinto, p. remoto io mi distinsi, tu ti distinguesti) | wyróżniać się czymś

distruggere qc (p. pass. distrutto, p. remoto io distrussi, tu distruggesti) | niszczyć, burzyć coś

diventare (aus. essere) | stawać się

diventare liquido (aus. essere, p. remoto io divenni, tu divenisti) | stawać się płynnym, przybierać postać płynną

donare il proprio tempo a qc/qn | poświęcać swój czas czemuś/komuś

donare il sangue | oddawać krew

dorato | złoty, pozłacany

durante qc [+ nome] | podczas czegoś

duttile | uległy, miękki

E

efficace | skuteczny

eguagliare qc | dorównywać, wyrównywać coś

emergere da qc (p. pass. emerso, p. remoto io emersi, tu emergesti) | wyłaniać, wynurzać się z czegoś

entrambi (f. pl. entrambe) | oba, oboje, obydwaj

eppure | a jednak

equivalere a qc/qn | odpowiadać, równać się czemuś/komuś

esigere qc da qc/qn (p. pass. esatto, p. remoto io esigei/ esigesti, tu esigesti) | wymagać czegoś od czegoś/kogoś

esporre qc/qn (io espongo, p. pass. esposto, p. remoto io esposi, tu esponesti) | wystawiać coś/kogoś

essere considerato qc/qn | być uważanym za coś/kogoś

essere costituito da qc/qn | składać się z czegoś/kogoś

essere oggetto di qc | być przedmiotem czegoś (rozmowy, dyskusji)

essere rassegnato a qc | być pogodzone z czymś

essere restio a qc/a fare qc | być niechętnym do czegoś

F

fare affidamento a qc | polegać na czymś

fare al caso di qn | być w sam raz dla kogoś

fare chiarezza su qc | wyjaśniać coś

fare comodo a qn | przydawać się komuś

faticoso | trudny, męczący

fatto sta che | nie zmienia to faktu, że; faktem jest, że; rzecz w tym, że

fedele a qc/qn | wierny czemuś/komuś

Federazione Italiana Giuoco Calcio | Włoski Związek Piłki Nożnej

ferroviario | kolejowy

fissare il risultato | ustanawiać wynik

fissare qc a qc | przymocowywać coś do czegoś

fuori dal comune | niezwykły, wyjątkowy

G

gelare | zamarzać

Germania dell'Ovest | RFN, Niemcy Zachodnie

gestire qc/qn (io gestisco) | zarządzać czymś/kimś

gettare il malocchio su qc/qn | rzucać klątwę, urok na coś/kogoś

gettonato | popularny

gli Azzurri | *dosł.* Błękitni, powszechna nazwa, którą określana jest reprezentacja Włoch

godere di ottima salute | *dosł.* cieszyć się świetnym zdrowiem, *też:* miewać się świetnie

godere di qc/qn | cieszyć się czymś/ kimś

godersi qc | cieszyć się, rozkoszować się czymś

gradevole | przyjemny

grave | poważny

grazie a qc/qn | dzięki czemuś/komuś

I

i canederli | kulki z czerstwego pieczywa, mleka i jajek, najczęściej z dodatkiem specku i natki pietruszki, podawane w rosole lub same, typowe dla Południowego Tyrolu

i crediti formativi (pl.) | punkty szkoleniowe, zaliczeniowe, akademickie

i Savoia | dynastia sabaudzka

i tempi supplementari (pl.) | dogrywka

i legumi (pl.) | rośliny strączkowe

i rifiuti (pl.) | śmieci

il Bel Paese | określenie używane w odniesieniu do Włoch

il bene comune | dobro wspólne

il beneficio (pl. i benefici) | korzyść

il borgo (pl. i borghi) | miasteczko

il bosco (pl. i boschi) | las

il busto | popiersie

il calcio di rigore | rzut karny

il cammino | ścieżka, droga

il camoscio (pl. i camosci) | kozica

il campanile | dzwonnica

il campionato | mistrzostwa

il campo | pole

il carburante | paliwo

il censimento | spis ludności

il cervello | mózg

il ciclismo | kolarstwo

il cielo | niebo

il coinvolgimento | zaangażowanie

il colpo | uderzenie

il complemento oggetto diretto | *lingw.* dopełnienie bliższe

il complemento oggetto indiretto | *lingw.* dopełnienie dalsze

il concime | nawóz

il contadino (f. la contadina) | rolnik/-czka

il convento | klasztor

il costruito | *lingw.* konstrukcja

il cruccio (pl. i crucci) | utrapienie, męka

il datore di lavoro (f. la datrice di lavoro) | pracodawca/-czyni

il debutto | debiut

il decennio (pl. i decenni) | dziesięciolecie

il detto popolare | przysłowie, powiedzenie ludowe

il difensore | obrońca

il diserbante | środek chwastobójczy

il dito (pl. le dita) | palec

il divario (pl. i divari) | rozbieżność, różnica

il donatore di sangue (f. la donatrice di sangue) | krwiodawca/-czyni

il fertilizzante | nawóz

il fienile | stodoła

il fischio finale | gwizdek kończący mecz

il focolare | palenisko

il gesto scaramantico | zabobonny gest, czynność mająca na celu odpędzenie pecha czy uroku

il gioco da tavolo (pl. i giochi da tavolo) | gra planszowa

il girone di qualificazione | runda kwalifikacyjna

il golfo | zatoka

il gradino | stopień, schodek

il grano | pszenica

il grattacielo | wieżowiec

il guscio (pl. i gusci) | skorupa

il lampadario (pl. i lampadari) | żyrandol

il legno | drewno

il lembo | krawędź, brzeg, skrawek

il litigio con qn (pl. i litigi) | kłótnia z kimś

il litorale | wybrzeże

il lunario (pl. i lunari) | almanach

il lungometraggio | film pełnometrażowy

il lupo | wilk

il mais | kukurydza

il male | zło

il masso | głaz, skała

il mercatino di Natale | jarmark bożonarodzeniowy

il miele | miód

il migliaio (pl. le migliaia) | ok. tysiąca

il ministero petrino | postuga Piotrowa

il movimento | ruch

il nastro | tasiemka, kokarda

il nocciolo di verità | ziarno prawdy

il palcoscenico | scena

il palo | słup

il pareggio (pl. i pareggi) | remis

il passivo | *lingw.* strona bierna

il passo | krok

il peccato | grzech

il pensatore (f. la pensatrice) | myśliciel/-ka

il pericolo | niebezpieczeństwo

il petto | pierś, klatka piersiowa

il pianoforte | fortepian, pianino

il preparatore atletico (f. la preparatrice atletica) | trener/-ka

il presepe | szopka bożonarodzeniowa

il profugo (pl. i profughi) | uchodźca

il profumo | zapach (głównie przyjemny, ładny)

il promontorio | przylądek, cypel

il pronome atono | *lingw.* zaimek nieakcentowany

il pronostico | typowanie, obstawianie, też: prognoza, szansa

il prossimo | bliźni

il protagonista (f. la protagonista, m.pl i protagonisti, f.pl. le protagoniste) | bohater/-ka

il raccolto | zbiór

il raccordo anulare | obwodnica

il romanzo | powieść

il salume | wędlina, kiełbasa

il sangue | krew

il secondo dopoguerra | okres po drugiej wojnie światowej

il seme | ziarno, nasiono

il sentiero | szlak, ścieżka

il serpente | wąż

il soggetto | *lingw.* podmiot

il soprannome | przydomek, pseudonim

il sopruso | nadużycie

il sovraffollamento | przeludnienie

il tempo composto | *lingw.* czas złożony

il tetto del mondo | *przen.* wierzchołek, szczyt świata

il tifoso | kibic

il timore | strach, obawa

il toccasana (pl. i toccasana) | panaceum, złoty środek

il torso | klatka piersiowa

il traghetto | prom

il Tricolore | flaga włoska, *przen.* Włochy

il turismo mordi e fuggi | *dost.* turystyka 'ugryź i uciekaj'

il verbo riflessivo | *lingw.* czasownik zwrotny

il vetro | szkło

il vicolo | zaułek

il vin brulé | grzane wino

il vincitore (f. la vincitrice) | zwycięzca/-czyni

il/la commerciante di qc | handlarz, sprzedawca czegoś

il/la dipendente (pl. i/le dipendenti) | pracownik

il/la protagonista (m. pl. i protagonisti, f. pl. le protagoniste) | bohater/-ka

il/la regista (m. pl. i registi, f. pl. le registe) | reżyser/-ka

il/la senzatetto (pl. i/le senzatetto) | bezdomny/-a

il/la testimone di qc | świadek czegoś

imbattersi in qc/qn | natykać się na coś/kogoś

immerso in qc | zanurzony w czymś

impegnarsi in qc | angażować się w coś

imperdibile | nie do stracenia, nie do przegapienia

imprigionato all'interno di qn | uwięziony wewnątrz czegoś

in cima a qc | na szczycie czegoś

in grado di fare qc | w stanie coś zrobić, zdolny do robienia czegoś

in gran parte | w znacznej mierze

in maniera [+ aggettivo] | w jakiś sposób

in modo da fare qc | w celu zrobienia czegoś, żeby coś zrobić

in modo istantaneo | natychmiast

in onore di qc/qn | na cześć czegoś/kogoś

in seguito a qc | w następstwie czegoś, po czymś

in tempo | na czas

inaspettato | nieoczekiwany

incantato | zaczarowany

incantevole | uroczy, czarujący

incrociarsi | krzyżować się

indossare qc | zakładać coś

indossato da qn | (o ubraniu) noszony przez kogoś

ineguagliabile | niezrównany, niedościgniony

infinito | wieczny, niekończący się

iniziatico | inicjacyjny, związany z ceremonią inicjacji

innanzitutto | przede wszystkim

innocente | niewinny

inquinato | zanieczyszczony

interminabile | niekończący się

intero | cały

intessuto di qc | utkany, wypełniony czymś

intitolarsi | być zatytułowanym

intitolato a qc/qn | nazwany na cześć, dedykowany czemuś/komuś

intransitivo | *lingw.* nieprzechodni

intrappolare qc/qn | łąpać w pułapkę coś/kogoś

inventare qc | wymyślać coś

invertire qc | odwracać coś

irrespirabile | nienadający się do oddychania

irrigare qc | nawadniać coś

L

l'abilità (pl. le abilità) | zdolność, umiejętność

l'abitazione (f.) | mieszkanie, lokum mieszkalne

l'abitudine (f.) | przyzwyczajenie

l'allenamento | trening

l'allenatore (f. l'allenatrice) | trener/-ka

l'alluvione (f.) | powódź

l'alpeggio (pl. gli alpeggi) | łąka górską, hala

l'altipiano | płaskowyż

l'ambiente (m.) | środowisko

l'ambiente | środowisko

l'anima | dusza

l'apprendimento | uczenie się

l'aquila | orzeł

l'arbusto | krzew

l'arte marmorea | *dosł.* sztuka marmurowa

l'artigiano | rzemieślnik

l'assist (m.) | asysta

l'atleta (m./f., m. pl. gli atleti, f. pl. le atlete) | sportowiec

l'aumento | wzrost

l'ausiliare (m.) | *lingw.* czasownik posiłkowy

l'azienda | firma, przedsiębiorstwo

l'edificio (pl. gli edifici) | budynek

l'ente (m.) | instytucja

l'equivalente (m.) | odpowiednik

l'esercito | wojsko, armia

l'espulsione (f.) di qn | wydalenie, wyrzucenie kogoś

l'illuminazione (f.) | oświetlenie

l'impegno in qc | zaangażowanie w coś

l'imposizione | dyktat, nakaz

l'imprenditoria

giovane | przedsiębiorczość wśród młodych ludzi

l'impresa titanica | monumentalne przedsięwzięcie

l'impronta | ślad, odcisk

l'incantesimo | zaklęcie

l'incisione (f.) | nacięcie, wyrycie

l'inclusione sociale | integracja społeczna

l'incontro | spotkanie

l'inferno | piekło

l'infortunio (pl. gli infortuni) | wypadek

l'infrazione | wykroczenie

l'inizio (pl. gli inizi) | początek

l'inquinamento | zanieczyszczenie środowiska

l'insetticida (pl. gli insetticidi) | środek owadobójczy

l'itinerario | ścieżka, szlak, trasa

l'odore | zapach (w odniesieniu zarówno do przyjemnego jak i nieprzyjemnego)

l'onda/l'ondata | fala

l'onorificenza | odznaczenie

l'opera di bene | czyn dobroci, czyn charytatywny

l'orso bruno marsicano | podgatunek niedźwiedzia brunatnego (Ursus arctos marsicanus) występujący w środkowych Apeninach

l'ossigeno | tlen

l'ostacolo | przeszkoda

l'Ungheria | Węgry

l'urlo di gioia (pl. le urla di gioia) | okrzyk radości

l'usura | zużycie

la bancarella | stragan, budka

la bestia nera | potwór, straszidło

la caccia a qc/qn | polowanie na coś/kogoś

la capacità (pl. le capacità) | zdolność, umiejętność

la capacità (pl. le capacità) produttiva | zdolność/wydajność produkcyjna

la capanna | szałas, chata

la casata | dynastia, ród

la cascata | wodospad

la caserma | koszary

la catena | łańcuch

la cima | szczyt, czubek

la cintura | pas

la colonna sonora | ścieżka dźwiękowa

la coltivazione di qc | uprawa czegoś

la comunità (pl. le comunità) | wspólnota, społeczność

la condivisione di qc | współdzielenie się czymś, udostępnianie czegoś

la consapevolezza | świadomość, wiedza

la convinzione | przekonanie

la costa | brzeg, wybrzeże

la cura | leczenie, opieka

la delusione | rozczarowanie

la discarica (pl. le discariche) | wysypisko śmieci

la distanza da percorrere | odległość, którą należy pokonać

la donazione | dar, darowizna

la droga | narkotyki

la fama | sława

la fattucchiera | czarownica, wiedźma

la fenditura | pęknięcie

la ferita | rana

la fibra | włókno

la fila | kolejka

la folla | tłum

la fonte | źródło

la formazione

professionale | kształcenie, szkolenie zawodowe

la fresa | frezarka

la funivia | kolejka linowa

la gestione di qc/qn | zarządzanie, kierowanie czymś/kimś

la ghiaia | żwir

la guerra | wojna

la guida | przewodnik/-czka

la lana | wełna

la legge | prawo

la località (pl. le località) | miejscowość

la Lucania | Lukania, dzisiejsza Bazylikata

la manodopera (solo singolare) | siła robocza

la masciara | *dialekt.* czarownica

la mente | umysł

la mietitrebbiatrice | kombajn

la morsa | imadło

la multa | mandat

la nazionale di qc | drużyna reprezentacji jakiegoś sportu

la nomea | reputacja, opinia, sława

la nota di biasimo | nagana, upomnienie

la parrocchia | parafia

la partecipazione a qc | uczestnictwo w czymś

la pedonalizzazione | tworzenie stref ruchu pieszego

la pelle | skóra

la penisola | półwysep

la perseveranza | wytrwałość

la pianta | roślina

la pista ciclabile | ścieżka rowerowa

la pozza | kałuża

la prelibatezza | smakołyk

la prigione | więzienie

la promessa | obietnica

la Resistenza | włoski ruch oporu (od 8. września 1943 do 25. kwietnia 1945)

la rete | sieć

la ricerca (pl. le ricerche) | badania

la rinuncia a qc/qn | rezygnacja z czegoś/kogoś

la ritorsione | odwet, zemsta

la riunione | zebranie

la roccia (pl. le rocce) | skała

la rugosità (pl. le rugosità) | pomarszczenie, chropowatość

la ruota | koło

la sagra | festiwal, festyn, święto

la sagra | święto, festyn

la Santa Sede | Stolica Apostolska

la scogliera | klif

la sconfitta | przegrana, porażka

la scultura | rzeźba

la semifinale | półfinał

la sfida | wyzwanie

la sfiga | *kolokw.* pech

la soddisfazione | satysfakcja, zadowolenie

la sorgente | źródło

la sostenibilità | zrównoważony rozwój

la sostenibilità alimentare | zrównoważona gospodarka żywnościowa

la spazzatura | śmieci, odpady

la specie (pl. le specie) | gatunek

la squadra | drużyna

la stretta | uścisk, chwyt

la striscia (pl. le strisce) | pas

la superficie (pl. le superfici) | powierzchnia

la superstizione | przesąd, zabobon

la tenacia | wytrwałość, upór

la testimonianza | świadectwo

la trappola | pułapka

la valle del fiume | dolina rzeki

la veste pontificia | szata papieska

la vetta | szczyt

la vettura | pojazd

la vittima | ofiara

la vittoria | zwycięstwo

la volpe | lis

lanciare critiche a qc/qn | krytykować coś/kogoś

lanciare messaggi a qn | apelować do kogoś

le polveri sottili (pl.) | pył drobnocząsteczkowy

le risorse (pl.) | zasoby

le rovine (pl.) | ruiny

legato a qc/qn | związany z czymś/kimś

letteralmente | dosłownie

lo sbandamento | rozpad, rozproszenie, rozpierchnięcie się

lo scalatore (f. la scalatrice) | wspinacz

lo scalpello | dłuto

lo scarto | odpadek

lo scivolo | zjeżdżalnia

lo scontro | spotkanie, też: potyczka, starcie

lo scultore (f. la scultrice) | rzeźbiarz/-rka

lo slittino | sanki

lo spettatore (f. la spettatrice) | widz/-ka

lo spostamento di qc/qn | przemieszczanie się czegoś/kogoś

lo spreco di qc | marnotrawstwo, strata, niepotrzebne zużycie czegoś

lungo qc | wzdłuż czegoś

M

mai e poi mai | nigdy przenigdy

maledetto | przeklęty

mancare (aus. essere) | brakować

mancare (con questo significato aus. essere) | brakować

mantenere in vita qc/qn (io mantengo, p. remoto io mantenni, tu mantenesti) | *dosł.* utrzymywać coś/kogoś przy życiu

medievale | średniowieczny

mescolarsi a qc | mieszać się z czymś

mettere in atto qc (p. pass. messo, p. remoto io misi, tu mettesti) | wdrażać, wprowadzać coś w życie

mettersi al servizio di qc/qn (p. pass. messo, p. remoto io mi misi, tu ti mettesti) | służyć czemuś/komuś

migliorare qc | ulepszać, poprawiać coś

minorenne | małoletni

misurare qc/qn | mierzyć coś/kogoś

mobile | ruchomy

montuoso | górzysty

morbido | miękki

mozzafiato | zapierający dech w piersiach

muoversi a bordo di qc (p. pass. mosso, p. remoto io mi mossi, tu ti muovesti) | poruszać się czymś, *dosł.* na pokładzie czegoś (np. samochodem, autobusem)

N

nascosto | ukryty

nei confronti di qc/qn | w stosunku do czegoś/kogoś

nel corso di qc | na przestrzeni czegoś

nel giro di qc | w ciągu jakiegoś czasu

nella stragrande maggioranza dei casi | w przeważającej większości przypadków

non a caso | nie przez przypadek

nonché | a także

nonostante ciò | pomimo to

nudo | nagi

nuocere a qc/qn (io n(u)occio, p. prossimo nuociuto, p. remoto io nocqui, tu n(u)ocesti) | szkodzić czemuś/komuś

P

paragonato da qn a qc/qn | porównywany przez kogoś do czegoś/kogoś

parallelo | równoległy

pareggiare | remisować

partecipare a qc | brać udział w czymś

passare a qc (in questo significato aus. essere) | przechodzić do czegoś

passo passo | krok po kroku

peggiore qc | pogarszać coś

penultimo | przedostatni

per questo | dlatego, z tego powodu

per scelta | z wyboru

percorrere qc (p. pass. percorso, p. remoto io percorsi, tu percorresti) | przemierzać coś

perdere qc (p. pass. perso, p. remoto io persi, tu perdesti) | przegrywać coś

perdersi in qc (p. pass. perso, p. remoto io mi persi, tu ti perdesti) | gubić się, zaplątywać się w czymś

pericoloso | niebezpieczny

perseverare in qc | trwać w czymś

persino | nawet

pertanto | zatem, więc

pianeggiante | równinny, płaski

piegare la propria mente a qc | dostosowywać, podporządkowywać własny umysł, sposób postrzegania do czegoś

più comunemente conosciuto col nome di qc/qn | powszechnie znany pod jakąś nazwą

più in là | dalej

portare iella | *reg. kolokw.* przynosić pecha

portarsi in vantaggio | przejmować prowadzenie

premiare qn | nagradzać kogoś

prendere parte a qc (p. pass. preso, p. remoto io presi, tu prendesti) | brać udział w czymś

prendersi cura di qc/qn (p. pass. preso, p. remoto io mi presi, tu ti prendesti) | zajmować się, opiekować się czymś/ kimś

prenotare qc | rezerwować coś

pressoché | nieomal, prawie

prestare (dare) un contributo a qc | wnosić wkład do czegoś

prestare un'attività | świadczyć pracę

prestarsi a qc | nadawać się do czegoś

prestigioso | prestiżowy

prima del previsto | wcześniej niż to było przewidziane

principale | główny

proveniente da qc/qn | pochodzący od czegoś/kogoś

Q

qn in erba | osoba będąca na początku kariery, nie posiadająca doświadczenia

R

racchiuso in qc | zamknięty w czymś

raccogliere qc (io raccolgo, p. pass. raccolto, p. remoto io raccolsi, tu raccogliesti) | zbierać coś

radicato | zakorzeniony

reale | królewski

recare il segno di qc | nosić ślad czegoś

recente | ostatni, niedawny

recuperare qc da qc [un fiume, un lago] | *dosł.* odzyskiwać

relativo a qc/qn | dotyczący czegoś/ kogoś

rendere qc [+ nome/aggettivo] (p. pass. reso, p. remoto io resi, tu rendesti) | sprawiać, że coś jest czymś/jakieś

rendere qc/qn conosciuto (p. pass. reso, p. remoto io resi, tu rendesti) | czynić coś/kogoś znanym

rendere qn partecipe di qc (p. pass. reso, p. remoto io resi, tu rendesti) | angażować, wtajemniczać kogoś w coś, włączać kogoś do czegoś

retribuire (io retribuisco) | płacić wynagrodzenie

ribaltare qc | wywracać coś do góry nogami

richiedere qc (p. pass. richiesto, p. remoto io richiesi, tu richiedesti) | wymagać czegoś

ridurre qc (io riduco, p. pass. ridotto, p. remoto io ridussi, tu riducesti) | zmniejszać, redukować, ograniczać coś

riecheggiare | rozbrzmiewać

riferirsi a qc/qn (io mi riferisco) | odnosić się do czegoś/kogoś

rifinire qc (io rifinisco) | dokańczać, wykańczać coś

riguardante/riguardare qc/qn | dotyczący czegoś/kogoś

rilevante | istotny

rimanere impresso in qc (io rimango, aus. essere, p. pass. rimasto, p. remoto io rimasi, tu rimanesti) | odcisnąć się, utrwalić się (np. w pamięci, w wyobraźni)

rimborsare le spese a qn | zwracać koszty komuś

ripercorrere qc (p. pass. ripercorso, p. remoto io ripercorsi, tu ripercorresti) | dosł. przemierzać coś

ripopolare | ponownie zaludnić

riportare l'attenzione di qn su qc/qn | kierować ponownie czyjąś uwagę na coś/kogoś

risalire a qc (io risalgo) | sięgać jakiegoś okresu, roku

risalire la china (io risalgo, aus. essere) | *przen.* wracać na szczyt, wychodzić z dołka

risuotere successo (p. pass. riscosso, p. remoto io riscossi, tu riscuotesti) | odnosić sukces

risiedere (io risiedo) | mieszkać

riuscire a fare qc (io riesco, aus. essere) | zdołać coś zrobić

riuscito | udany

rivestito da qc | pokryty czymś

rivolgersi a qn (p. pass. rivolto, p. remoto io mi rivolsi, tu ti rivolgesti) | zwracać się do kogoś

roccioso | skalisty

rurali | wiejski

S

s.l.m. (sul livello del mare) | n.p.m. (nad poziomem morza)

saldo su qc | zdecydowany, twardy, wytrwały w czymś

salvaguardare qc | chronić coś

scegliere qc/qn (io scelgo, p. pass. scelto, p. remoto io scelsi, tu scegliesti) | wybierać coś/kogoś

scendere giù da qc (aus. essere, p. pass. sceso, p. remoto io scesi, tu scendesti) | schodzić skądś

scoccante | irytujący, denerwujący

scolpire qc/qn (io scolpisco) | rzeźbić coś/kogoś

sconfiggere qn (p. pass. sconfitto, p. remoto io sconfissi, tu sconfiggesti) | pokonywać kogoś

scoprire qc/qn (p. pass. scoperto) | odkrywać coś/kogoś

scultoreo | rzeźbiarski

se non altro perché | choćby dlatego, że

sebbene [+cong.] | chociaż

secondo qc/qn | według czegoś/kogoś, zgodnie z czymś/kimś

segnare (un gol) | strzelać gola

segnare il confine tra qc e qc | wyznaczać granicę między czymś a czymś

segue [+ sostantivo] | następnie, dalej, *dosł.* następuje

segue/segiono [+ sostantivo sing./pl.] | następnie, dalej, kolejny

selvaggio | dziki

senza dubbio | bez wątplenia

senza fissa dimora | bezdomny

settentrionale | północny

sfatare il mito | obalać mit

sfidare qc | *dosł.* wyzywać na pojedynek

sfruttare qc/qn | wykorzystywać coś/kogoś

sgradevole | nieprzyjemny

sindacale | związkowy

soggiornare a [+ città/in + paese] | przebywać gdzieś

soprannominare qc/qn | nazywać coś/kogoś, nadawać przydomek czemuś/komuś

sospeso tra qc e qc | zawieszony pomiędzy czymś, a czymś

sostenere una spesa (io sostengo, p. remoto io sostenni, tu sostenesti) | ponosić koszty

sostenibile | zrównoważony

sostituito da qc/qn | zastąpiony czymś/kimś/przez coś

sotto la guida di qn | pod kierownictwem, przewodnictwem kogoś

sottostante | znajdujący się poniżej

spaccarsi | pękać

spiccare | wybijać się, wyróżniać się

spogliare qn di qc | rozbierać kogoś z czegoś

spogliato | rozebrany, nagi

spostarsi | przemieszczać się

sprecare qc | trwonić, marnotrawić coś

sprofondare in qc | popadać w coś

staccarsi da qc/qn | odrywać się, odzepiać się od czegoś/ kogoś

stancante | męczący

stando a qc/qn | według czegoś/ kogoś

stilare qc | sporządzać coś (es. una lista, un documento, una relazione)

stimare | szacować

stranamente | o dziwo

strettamente

indispensabile | absolutnie konieczny, niezbędny

stringere qc/qn (p. pass.

stretto, p. remoto io strinsi, tu stringesti) | ścisnąć coś/kogoś

stupire qn (io

stupisco) | zaskakiwać kogoś

subire una

rivoluzione | przechodzić rewolucję (głęboką przemianę)

suscitare la curiosità di

qn | wzbudzać ciekawość

svanire nel nulla (io svanisco,

aus. essere) | rozptylać się w powietrzu

svolgere qc (p. pass. svolto,

p. remoto io svolsi, tu svolgesti) | wykonywać coś

svolgersi (p. pass. svolto, p.

remoto io mi svolsi, tu ti svolgesti) | odbywać się

svolgersi (p. pass. svolto,

solitamente si usa la 3 persona sing. e pl., p. remoto si svolse, si svolsero) | odbywać się

T

temere qc/qn | obawiać się czegoś/ kogoś

tendere a fare qc | mieć skłonność do robienia czegoś

tenersi (solitamente 3 pers. sing.

e pl. lui si tiene, loro si tengono, p. remoto lui si tenne, loro si tennero) | odbywać się

tenersi presso qc/qn (solitamente

3 pers. sing. e pl. lui si tiene, loro si tengono, p. remoto lui si tenne,

loro si tennero) | odbywać się gdzieś/u kogoś

terminare (in questo significato aus. essere) | kończyć się

terminare qc | kończyć coś

teutonico | teutoński, germański, też: niemiecki

tifare (per) qn | kibicować komuś

transitivo | *lingw.* przechodni

trapiantare qc da qc in qc | *przen.*

przenosić coś gdzieś, *lingw.* tłumaczyć jakiś idiom dosłownie z jednego języka na drugi

tuffarsi a capofitto | skakać na główkę

tutt'altro che [+ aggettivo] |

wszystko tylko nie jakiś

tuttavia | jednak

tuttora | po dziś dzień

U

un pizzico di qc | szczypta czegoś

un tempo | kiedyś, niegdyś

una volta [+ participio

passato] | po zrobieniu czegoś, struktura odpowiada polskiemu imiesłowowi uprzedniemu (una volta entrato > wszedłszy)

una volta per tutte | raz na zawsze

unire qc e/a/con qc (io

unisco) | łączyć coś z czymś

urbano | miejski

urgente | pilny, naglący

urlare dalla gioia | krzyczeć z radości

usi e costumi | tradycje i zwyczaje

V

vale a dire | to znaczy

vale la pena fare qc | warto coś zrobić

varcare i confini di qc | przekraczać granice czegoś

vasto | szeroki, ogromny

veritiero | prawdziwy, rzetelny

vestire di [+colore] | ubierać się w jakimś kolorze

vincente | zwycięski